

ВИКЛИКИ ОСВІТИ В ДОБУ МЕТАМОДЕРНУ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Хошке Пазі У.Г.

Науковий керівник: д. філос. н., проф. Шабанова Ю.О.

В просторі нестабільності та невизначеності, які притаманні Метамодерну, як нової світоглядної парадигми 21 століття, людина губиться в мозаїчних картинах інтернет-простору, заміщуючи сенси, реальні смисли фрагментарної дійсності оманливого існування.

Освіта, виходячи зі свого призначення, є системою формування образу людини шляхом транслювання та трансформації цінностей через напрацьований людством досвід. Сьогодні вже звичайними видаються запити: чи потрібна освіта взагалі? Після публікації ще в 1970 році статті І. Ілліча «Звільнення від шкіл» [1], в різних країнах світу все більше викликає сумнів доцільності освіти в її класичному вигляді. Покликання освіти 21 століття не знання, а розуміння, усвідомлення призначення людини в яскравій полівекторності тисячолітніх надбань людства.

При цьому сучасна формальна освіта, форми її здійснення та спроби реформування переживають період «постпедагогічного синдрому цифрової епохи», який потребує ревізії або кардинальної зміни освітньої традиційної культури. Саме ці зміни потребують принципово нових методик навчання та переосмислення базових дидактичних категорій та понять на трансдисциплінарній основі. При чому міждисциплінарність вже не задовольняє сучасні запити, що потребують трансцендування дисциплінарності на основі набуття смислів та їх усвідомлення через єдиний інформаційний простір.

Враховуючи мінливість та інформаційну перевантаженість доби Метамодерну, яка характеризується як доба невизначеності та коливання між полярними цінностями та світоглядними парадигмами, а також особливості покоління Альфа, що покликано об'єднати світ та випрацювати новий рівень синтетичного світорозуміння й нової якості знання, визначимо вимоги до реципієнта освіти майбутнього, яка має здійснюватися в неперервному становленні:

Креативність (вміння в невизначених умовах знаходити незвичні шляхи вирішення проблеми та віднаходити для цього відповідні знання);

Обізнаність (розуміння сутності процесів та їх універсальних закономірностей на протигагу репродуктивності знань класичної парадигми);

Освіченість (володіння базовими фундаментальними знаннями не вузько професійного, а світоглядного спрямування, що корегує формування мети креативних розворотів);

Гнучкість мислення (вміння творчо використовувати раціонально-системним знанням, долучаючи його до ірраціонального);

Розвинений емоційний інтелект (інтуїтивно-чуттєве корегування раціонально-системних знань через формування етичної свідомості).

Сучасне студентство складніше сприймає сухий раціоналізм, відкритий прагматизм та вульгарний прикладний матеріалізм. З іншого боку, вони не є безпосередніми adeptами суто духовно-абстрактного світорозуміння. Метамодерн формує дуальний тип світогляду для якого характерна відмова від крайнощів та бінарних опозицій у вигляді:

- Сприйнятті всього, що відбувається одночасно іронічно й серйозно;
- Надання важливості конкретному через врахування абстрактного;
- Сприйняття інформації через призму внутрішньо-психологічної верифікації;

- Зацікавленість до втрачених цінностей й деідеологізація історичного минулого;

- Надія та необумовлена впевненість в краще в майбутнє.

Виходячи з цього, завданнями освіти має стати:

- Підготовка до врівноваженого сприйняття мінливості світу та формування психологічної стійкості;

- Адаптація до трансдисциплінарної інформації, скріпленої смислами, що допомагають вирішувати проблеми глобально;

- Формування навичок сумісних дій в співтоваристві шляхом особистісного взаємодоповнення;

- Забезпечення розуміння індивідуальної успішності й вміння формувати специфічні цілі розвитку для кожного окремо (подолання конформізму, парадигми правильності тощо);

- Усвідомлений відбір та обробка інформації як ключової навички перманентного самовдосконалення.

Для реалізації цієї програми освіти майбутнього завданням номер один є виховання викладачів з новим рівнем педагогічної свідомості, позбавленої авторитарності. Ключем до цього виступає не освітні стандарти та критерії оцінювання якості освіти, що сьогодні здійснюється в умовах акредитацій, а етика прийняття, що дозволить викладачеві сприймати кожного як неповторного та креативно обирати специфічні та адекватні методи здійснення освітнього процесу.

Перелік посилань

1. Illich I. Deschooling Society. New York: Harper & Row, 1971. 116 с.